

Cijevi za distribucijsku mrežu centraliziranih toplinskih sustava– praktično znanje

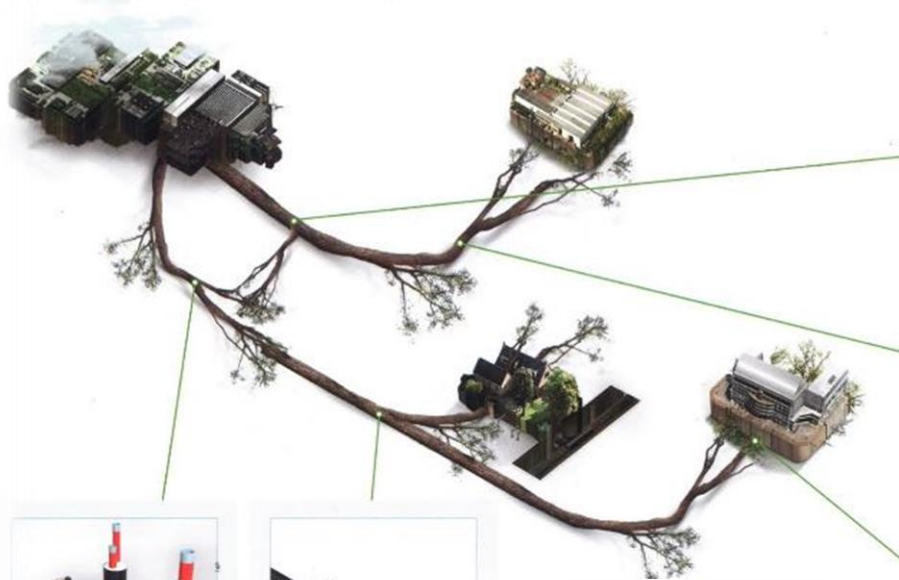
Christian Engel

2017

Thermaflex – Rješenja za održive mreže centraliziranih toplinskih i rashladnih sustava

**DISTRICT ENERGY
IN CITIES
INITIATIVE**

Protectube
Universal ducting

Pre-insulated Pipes
Sustainable thermal networks
for decades of service

Customized connections
Safer pipes for safer buildings

Flexalink
Revolutionizing connection
technology

Joining Technology
Sustainable thermal networks
for decades of service

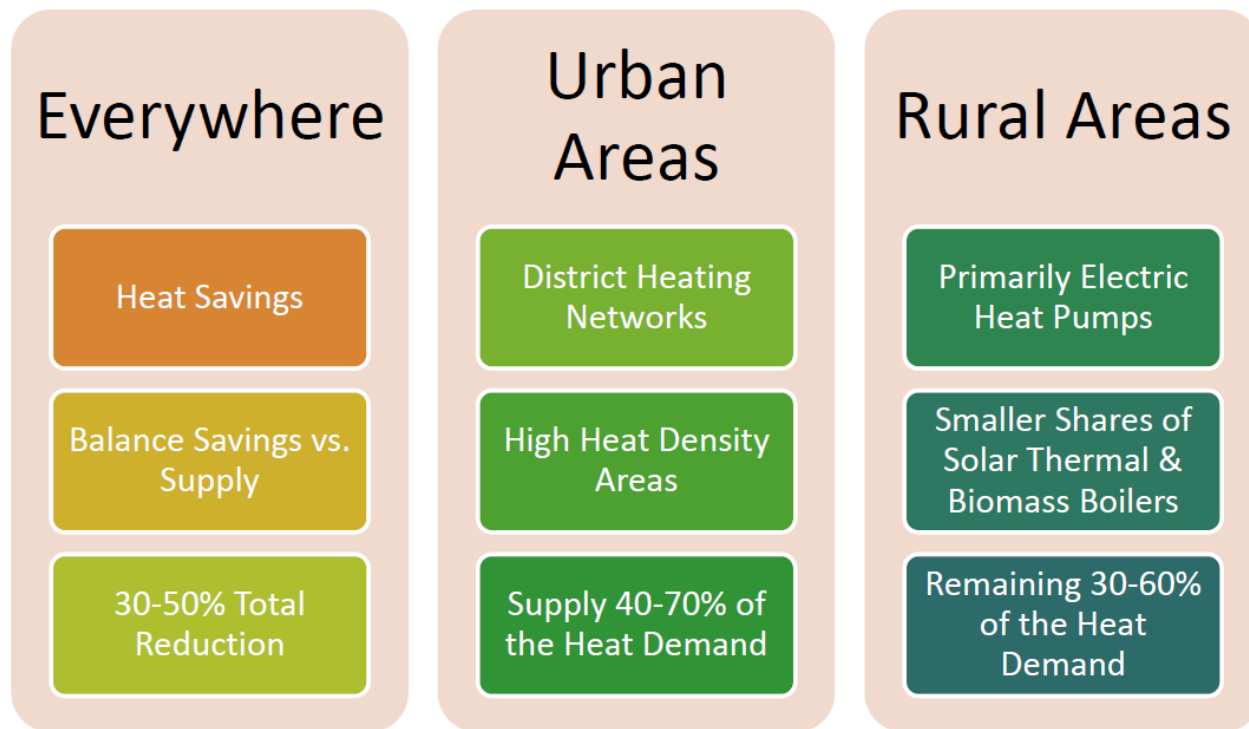
HEATING AND COOLING

IN THE EUROPEAN ENERGY TRANSITION

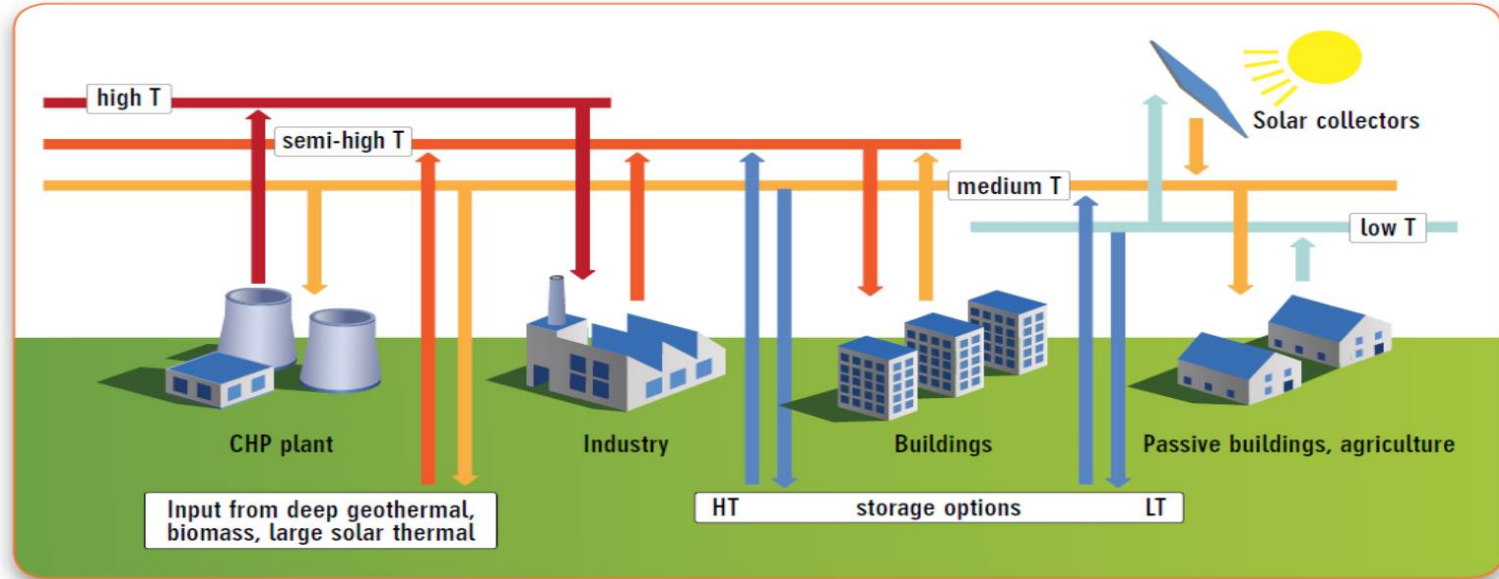

Izvor: EU Brochure Heating and Cooling in the European Energy Transition

Preporuke iz dokumenta Heat Roadmap Europe

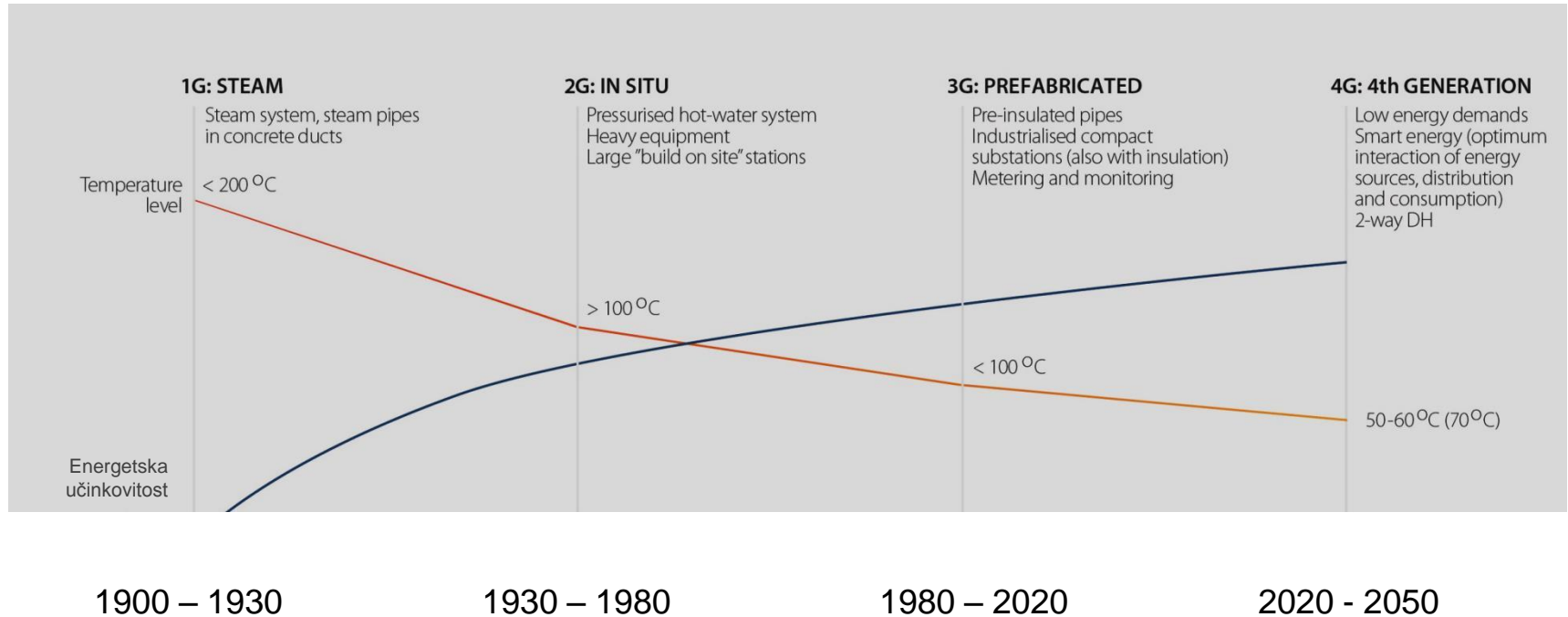

KAKO?

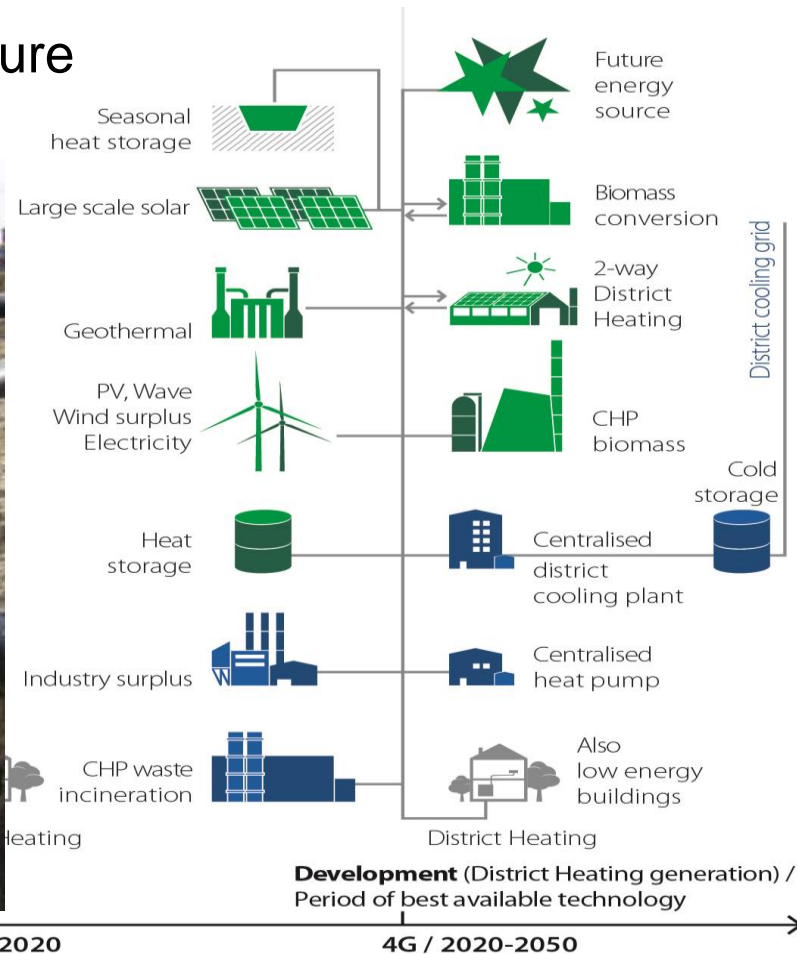

Izvor: RHC 2013 Strategic Research and Innovation Agenda for Renewable Heating & Cooling

4. Generacija CTS-a = niske temperature u mreži 50-60°C (70°C)

4. Generacija CTS-a = niske temperature u mreži 50-60°C (70°C)

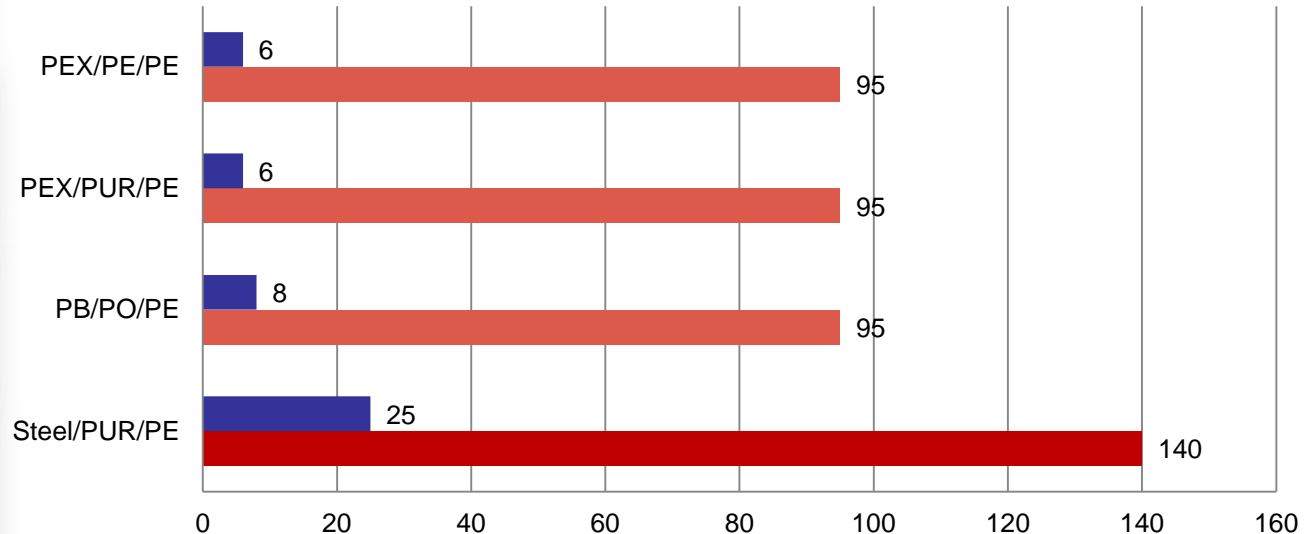
Teme:

- Različite vrste cijevi, prednosti i nedostaci
- Uobičajeni toplinski gubici
- Koja razina tlaka bi se trebala koristiti?
- Temperaturne razine
- Kvaliteta vode
- Uobičajeni investicijski troškovi po metru, uključujući kopanje rovova
- Što treba uzeti u obzir tijekom planiranja
- Što treba uzeti u obzir prilikom postavljanja cijevi
- Stečena iskustva (savjeti i praktično iskustvo)

Primjena cijevi u mreži CTS-a

Vrsta cijevi ovisno o temperaturama i tlakovima

Usporedba pred-izoliranih cijevi

	Čelik/PUR/PE	PB/PO/PE	PEX/PUR/PE	PEX/PE/PE
Otpornost na visoku temperaturu	++++	++	++	++
Otpornost na tlak	++++	++	+	+
Zavarljivost	++++	++++	+	+
Fleksibilnost	+	++++	++	+++
Težina cijevi	+	++++	+++	+++
Vrijeme ugradnje	+	++++	++	+++
Kemijska postojanost	+	+++	+++	+++
Vlačne sile	+	+++	+++	++
Otpor na puzanje	++++	+++	++	++
Izvršno +++ Loše +	Dobro +++ Prosječno ++			

Karakteristike cijevi

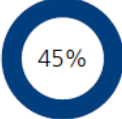
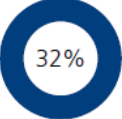
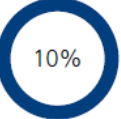

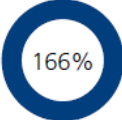
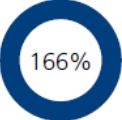
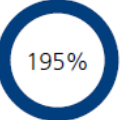

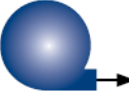

Izračunato za životni vijek od 50 god na temperaturi od 70°C, 10bara

	PB-1	PP-R ⁽¹⁾	PP-R ⁽²⁾	PE-X	PVC-C
Pipe OD, mm	40	40	40	40	40
Pipe ID, mm	32.6	26.6	24.0	29.0	31.0
Pipe wall thickness, mm	3.7	6.7	8.0	5.5	4.5
Standard Dimension Ratio (SDR)	11	6	5	7.3	9
Pipe inner section area, mm ²	835	556	452	661	755
Flow speed @ 2 liters/second, m/s	2.4	3.6	4.4	3.0	2.6
Pressure loss @ 2 liters/second, mbar/m	18	50	81	33	24

Usporedba plastičnih cijevi

Pipe Weight and Hydrodynamic Efficiency

	PB-1	PE-X PE-RT II	PE-RT I	PP-R	PVC-C
Flexibility	 100%	 50%	 45%	 32%	 10%
Pipe weight	 100%	 140%	 166%	 166%	 195%
Pressure loss @ V=2 l/s	 18 mbar/m	 33 mbar/m	 50 mbar/m	 80 mbar/m	 24 mbar/m

Izračunato za
životni vijek od
50 god na
temperaturi od
70°C, 10bara

(Calculated for application class 2, based on ISO 15874 / 15875 / 15876 / 15877, 22391)

Usporedba plastičnih cijevi

Comparison of polymers used in piping systems

	PB-1	PP-R	PE-X	PVC-C
Impact Toughness	+++	++	+++	+
Chemical Resistance	+++	+++	+++	+++
Flexibility	++++	++	+++	+
Creep Resistance	++++	+++	+++	+++
Pressure Resistance	++++	++	+++	+++
Weldability	++++	++++	+	++

Excellent ++++ Good +++ Fair ++ Poor +

Korozija

Korozija

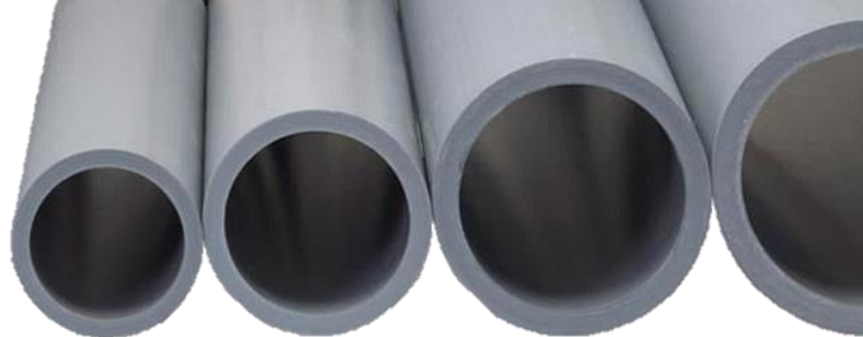
Čelične cijevi:

1 mg O₂ će reagirati
sa 7mg čelika

Nastaje 10-13 mg
korozivnih naslaga

> Potrebna je
obrada vode koja se
koristi u CTS-u!

Naslage/Kalcij

U cijevima za
potrošnu toplu vodu
može doći do
stvaranja naslaga

Kod PB cijevi ne
dolazi do ove
pojave zbog efekta
pulsacije

Konstrukcija

Toplinski gubici u mreži CTS-a– ključan faktor

Average service temperature [°C]							
20	30	40	50	60	70	80	
3,527	5,878	8,230	10,581	12,932	15,284	17,635	
3,253	5,421	7,590	9,758	11,926	14,095	16,263	
3,008	6,013	8,418	10,824	13,229	15,634	18,039	
2,497	4,162	5,827	7,492	9,157	10,822	12,487	
2,992	4,987	6,981	8,976	10,971	12,965	14,960	
3,826	6,377	8,928	11,478	14,029	16,580	19,131	
2,743	4,636	6,529	8,421	10,314	12,207	14,100	
3,356	5,680	8,004	10,328	12,652	14,976	17,300	
4,374	7,476	10,579	13,682	16,785	19,887	22,990	
4,374	7,800	11,226	14,652	18,078	21,504	24,930	

Heat loss [W/m]

1. Temperatura:

- 12% smanjenje toplinskih gubitaka pri smanjenju temperature polaza i povrata za 10 °C

2. Konstrukcija mreže:

- Optimizacijom rute i veličine mreže, mogu se smanjiti investicijski i pogonski troškovi

3. Izolacija sustava

4. Karakteristike tla- ključ za dugoročan pogon:

- Vlaga, mokro tlo, blizina podzemnih voda
- Otpornost na difuziju vode

Karakteristike izolacije

Poliuretanska (PUR) izolacija 94% closed cells

Otpornost na difuziju vode μ 30 – 100

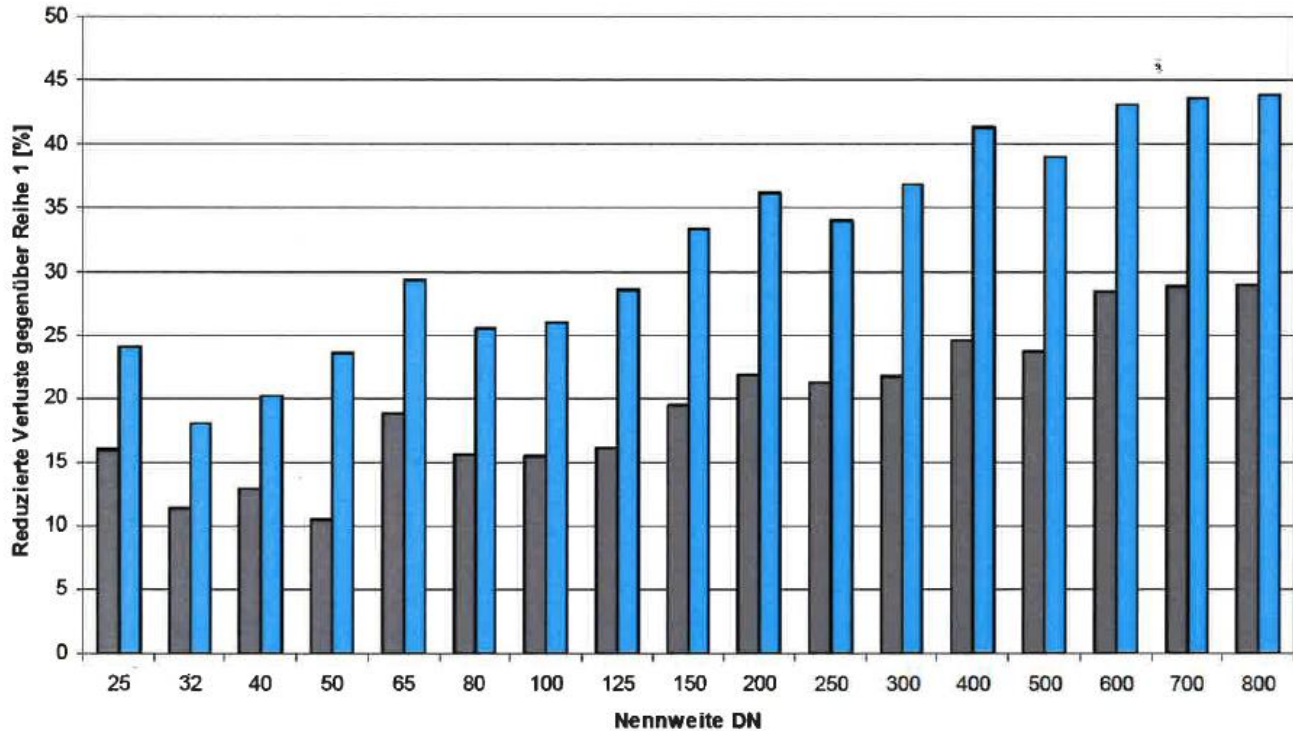
Polietilenska (PE/PO) izolacija Closed cells

Otpornost na difuziju vode $\mu \geq 3500$

Različite vrste izolacije različito funkcioniraju tijekom vremena, ovisno o temperature vode i vanjskoj temperature

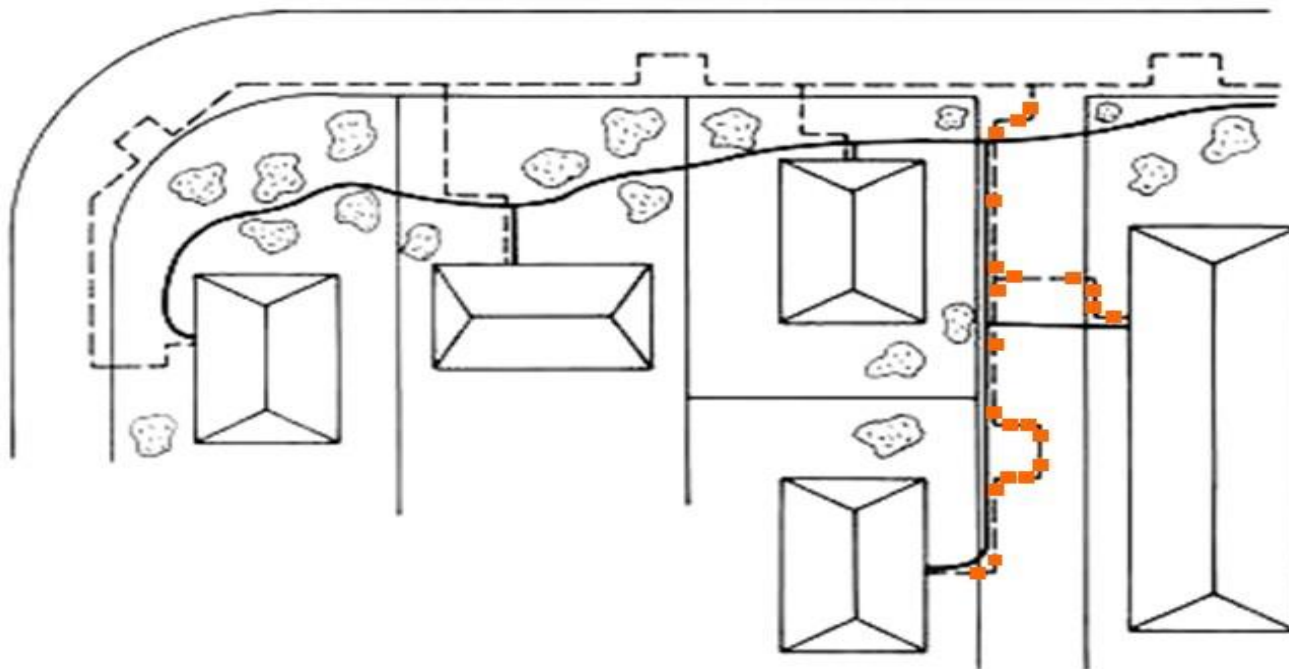

Smanjenje toplinskih gubitaka (%) boljom izolacijom

■ Reihe 2 gegen R 1 ■ Reihe 3 gegen R 1

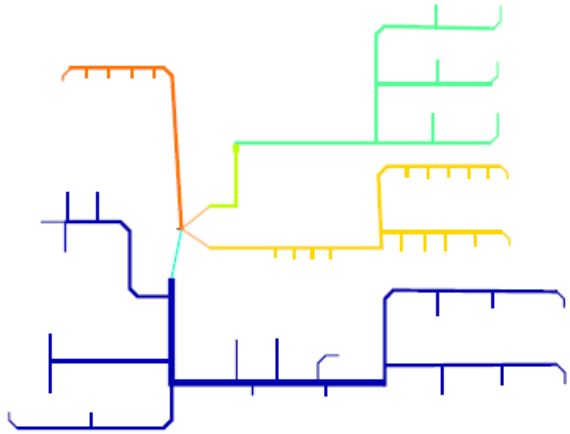
Skretanje cijevi: Fleksibilne vs pred-izolirane čelične -----

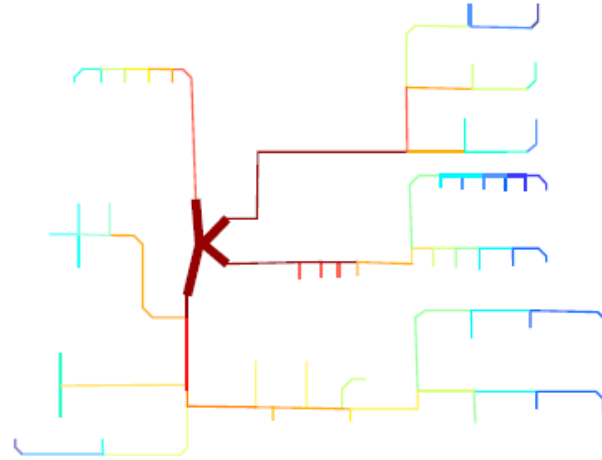
Postiže se 5-10% manja duljina cijevi sa fleksibilnim plastičnim cijevima

Projektiranje & planiranje

Original Design

Thermafex Intelligent Network Design

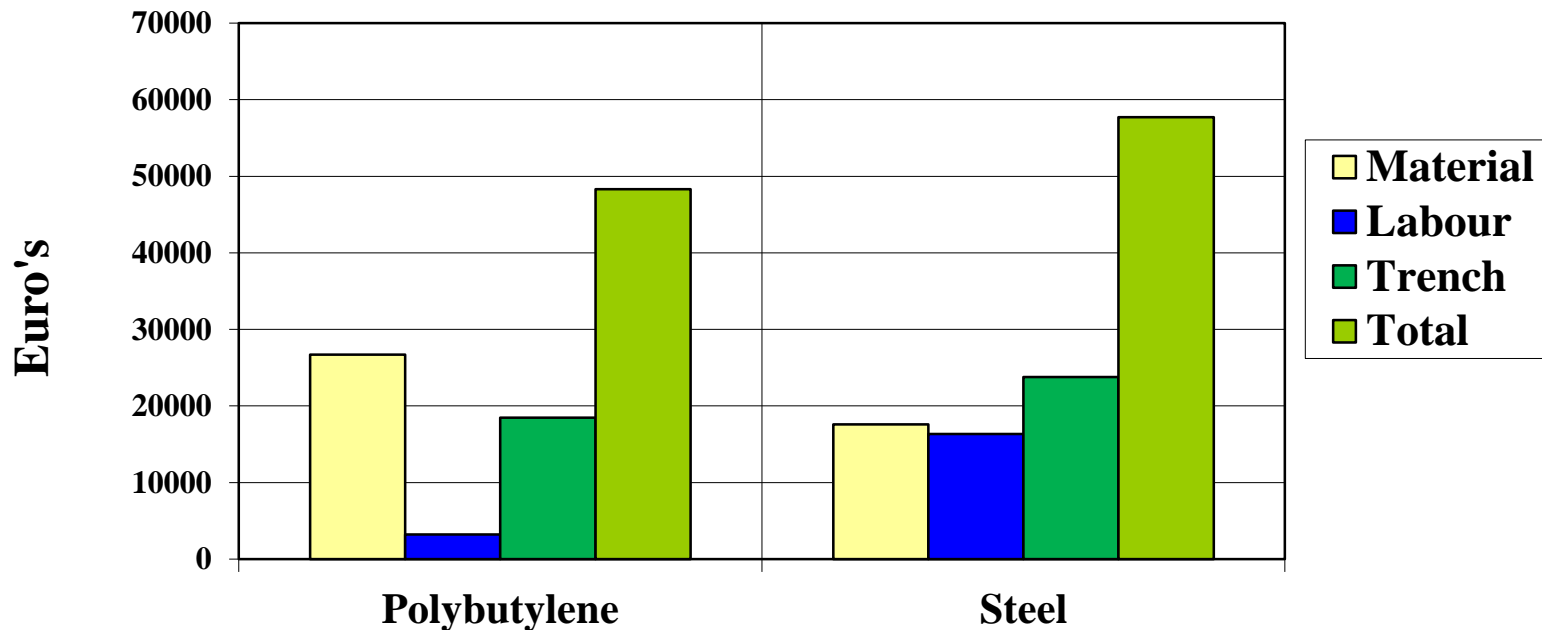
Stečena iskustva:

- Pratiti pravila iz EN13941-1 i AGFW FW401
- Za proces planiranja zaposlitiiskusnu inženjersku tvrtku koja se bavi CTS-om

Troškovi

Fleksibilne vs pred-izolirane cijevi

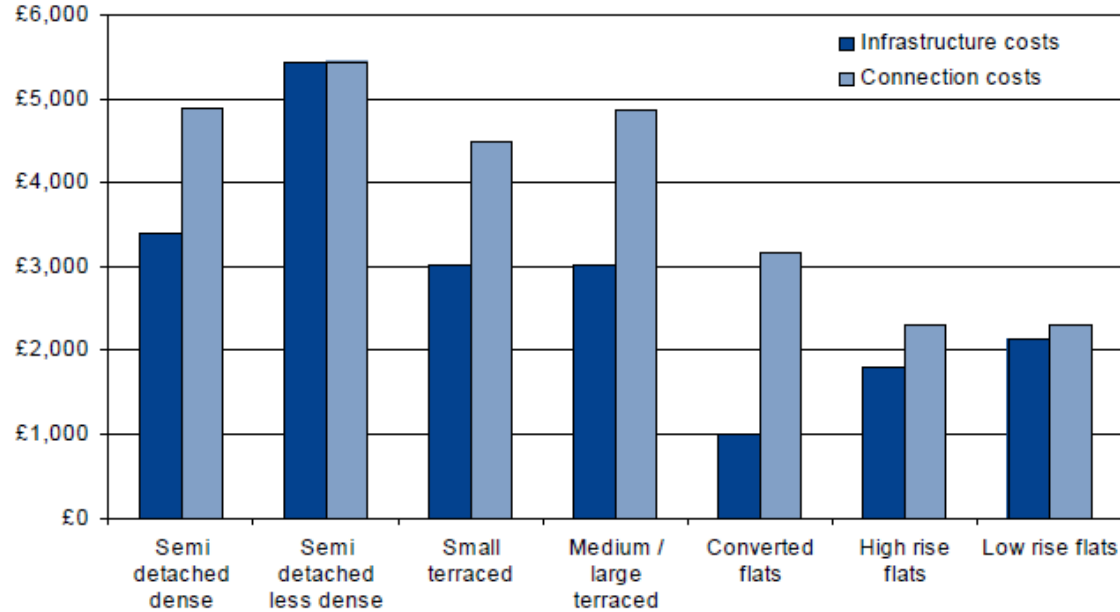
Primjer!!! Vrijednosti se moraju posebno proračunati za svaki projekt

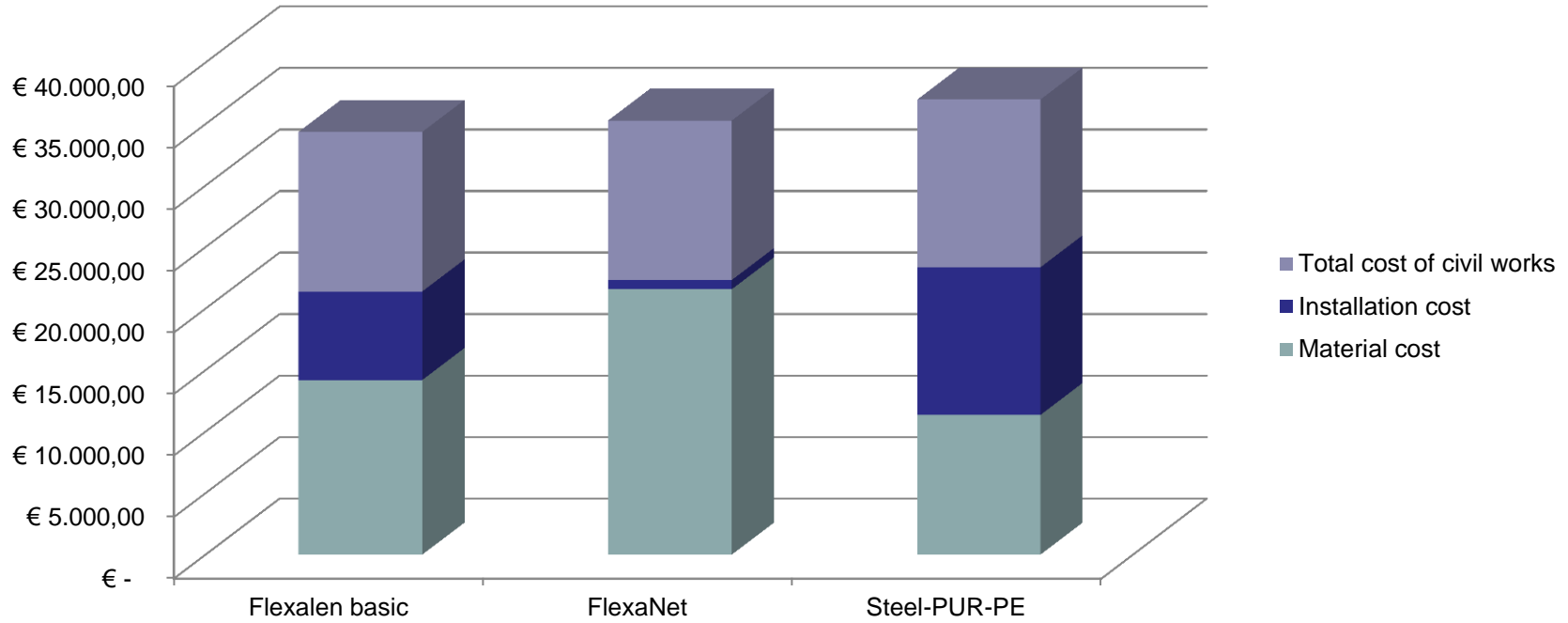
Trošak po priključku u UK

Figure 7 – District heating infrastructure and connection costs by built form

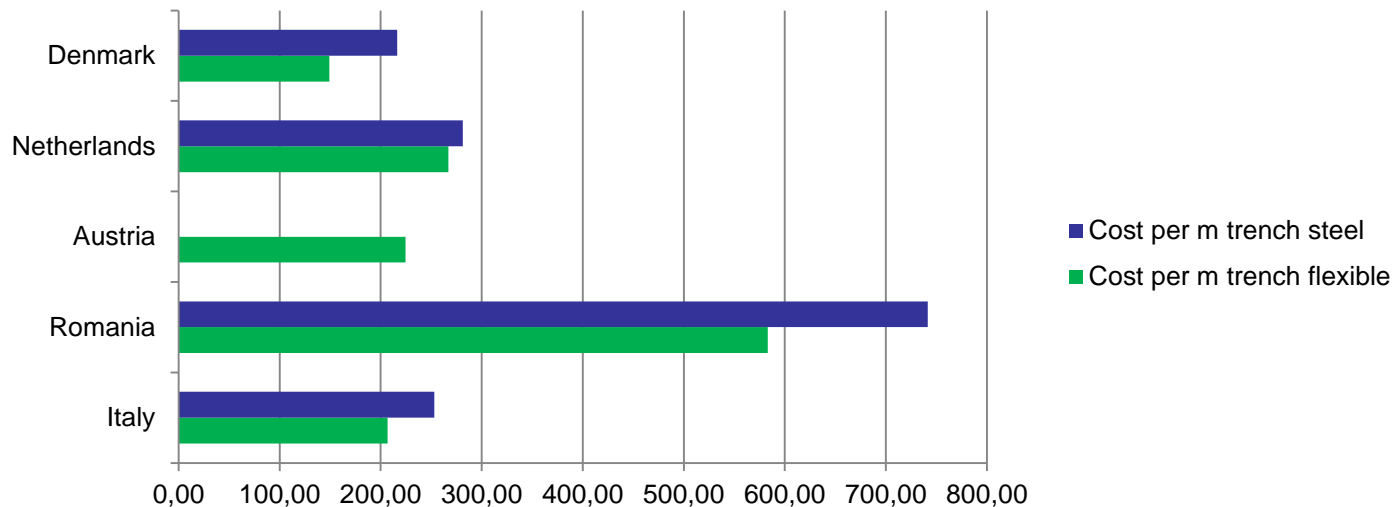

Source: Faber Maunsell and Pöyry Energy Consulting

Trošak za mrežu sa 20 priključaka

Usporedba investicijskog troška €/m rova

Ne postoje “tipični troškovi”, oni se mogu značajno razlikovati ovisno o raznim parametrima poput veličine ceste, prometnosti, lokacije (povijesni centar ili predgrađe), gustoće mreže, dimenzija, itd.

Postavljanje i pogon

Stečena iskustva– Postavljanje

Stečena iskustva:

- Potrebno pratiti pravila u EN13941-2 i AGFW FW401
- Potrebno je surađivati sa iskusnom građevinskom tvrtkom.
- Nikada eksperimentirati sa jeftinim rješenjima.
- Potrebno je odabrati certificirane sustave

EN-253

EN-15632

Sigurnost u pogonu

1. Kvaliteta vode: opisano u:

AGFW FW 510 i CEN/TR 16911.

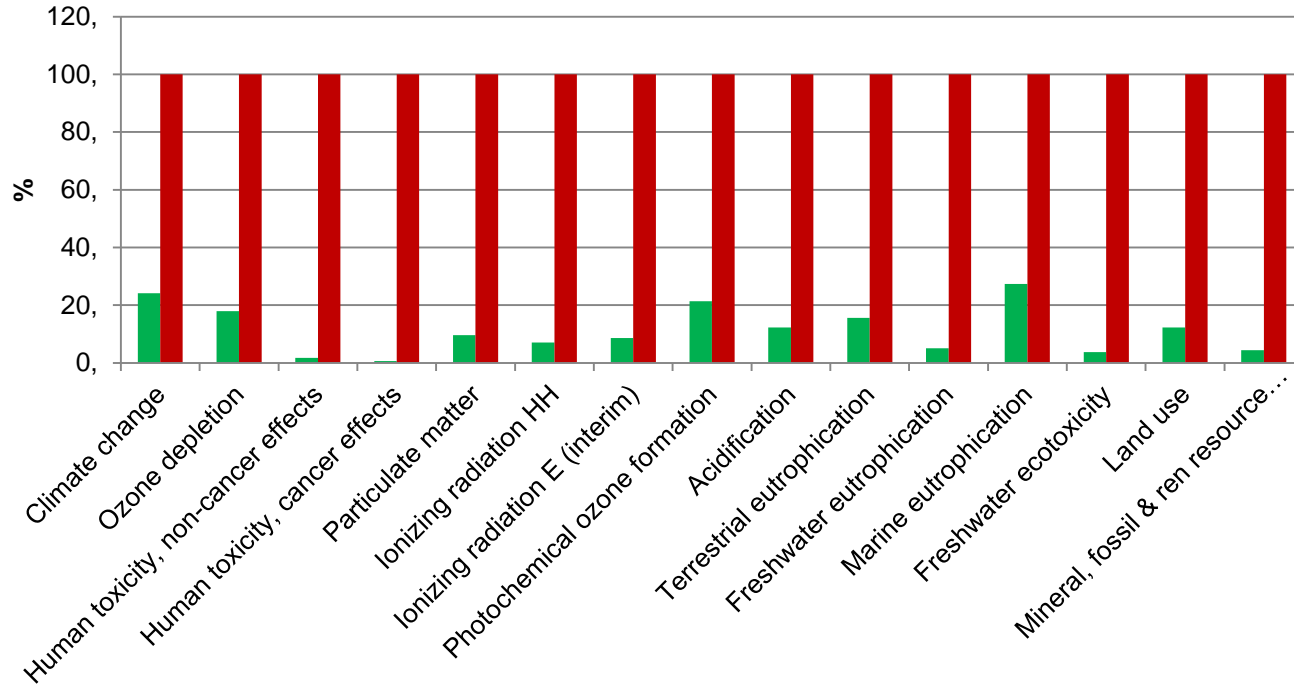
2. Sustav nadzora:

Ključno kod pred-izoliranih čeličnih cijevi za rano otkrivanje vlage u mreži

Nije potrebno za plastične cijevi

Budućnost distribucijskih mreža CTS-a

Održiva rješenja: LCA Analiza

Comparing 1 p 'FLEXALEN for A2A project' with 1 p 'Steel/PUR/HDPE for A2A project';

Method: ILCD 2011 Midpoint+ V1.06 / EU27 2010, equal weighting / Characterisation

Hengelo, NL – dinamičan grad

Industrijska otpadna toplina za
5.000 novih stanova

Primjer: Park Veldwijk

70°C/40°C

Izvor: <http://www.parkveldwijkhengelo.nl/>

Hengelo – postavljen toplovod u jednom danu: 10 priključaka unutar 1,5 sata

Značajno smanjen utjecaj na građane

Regionalni Thermaflex partneri

Mr. Tomislav Martincic

Vodoskokd.d.o.o

Culinecka cesta 221

10 040 Zagreb-Dubrava

Croatia/BiH

www.vodoskok.hr

Mr. Matija Kitanovski

Ecoinvest d.o.o

Ecoinvest d.o.o.

Milčinskega ulica 14

3000 Celje

Slovenija

www.ecoinvest.si

Mr. Budimir Radenovic

Thermoquality d.o.o

Jurija Gagarina 12B

1070 Novi Belgrad

Serbia

Pouzdan i učinkovit CTS

Slobodno me kontaktirajte:
Christian Engel
c.engel@thermaflex.com

CoolHeating
[.eu](http://CoolHeating.eu)